

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет освітніх наук та мистецтв
Кафедра мистецтв

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

доц. Стрітьєвич Т.М. _____

«26» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи перспективи

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: _____ перший (бакалаврський) _____

Галузь знань: _ 01 Освіта/ Педагогіка 02 Культура і мистецтво

(шифр, назва галузі)

Спеціальність: __ 014, 12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)/ 023

Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма __ Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)/

Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(назва)

Форма навчання _____ денна _____

(денна, заочна.)

2024 – 2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи перспективи»

(назва навчальної дисципліни)

розроблена на основі освітньо-професійної програми Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)/ 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація _____

(назва ОПП)

навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня ____бакалавр____ за спеціальністю Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)/ 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація _____

(шифр і назва спеціальності)

Розробники: ____Бабенко Л.В. професор кафедри мистецтв, кандидат педагогічних наук, професор _____

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри мистецтв _____

Протокол від «26»__серпня__2024 року № 1

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Стрітьєвич Т.М.

(прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи перспективи» для студентів спеціальності Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)/ 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. – ЦДУ імені В. Винниченка, 2024. – 19 с.

О Бабенко Л.В., 2024 рік

О ЦДУ імені В. Винниченка

2024 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	Нормативна/ за вибором нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання ____ - ____ (назва)	Спеціальність: 014, 12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)/ 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (шифр і назва)	Рік підготовки	
		1-й	-й
Семестр			
1-й, 2-й		-й	
Загальна кількість годин – 105		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 2	Освітня програма: Середня освіта 014, 12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)/ 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (шифр і назва)	12 год.	-год
		Практичні, семінарські	
		22 год.	-год
		Лабораторні	
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	-год.	-год.
		Самостійна робота	
		71 год.	-год.
		Індивідуальні завдання:	
		-год.	
		Вид контролю:	
екзамен		залік	

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення основ перспективи є побудова зображення предметів на картинній площині близьким до зорового сприйняття, тобто такими, якими ми їх бачимо в натурі. Вміння користуватися перспективою дає можливість не тільки вільно малювати предмети з натури, а й відтворювати їх по пам'яті.

Перспектива – це прикладна наука образотворчого мистецтва, яка виділена в самостійний навчальний предмет на факультетах підготовки вчителів образотворчого мистецтва педагогічних університетів. Знання, отримані в процесі вивчення цього предмету, призначенні допомогти художнику в роботі над рисунком, живописом, композицією малюнку картини. Без знань перспективи не можливе реалістичне зображення різних предметів. Тому перспектива є теоретичною основою образотворчого мистецтва.

При вивченні курсу перспективи ставиться задача дати знання, вміння і навички з побудови перспективи плоских та об'ємних фігур, інтер'єрів, екстер'єрів, а також особистих та падаючих тіней на прикладах різних об'єктів тощо.

Завдання:

- засвоєння студентами технологією та прийомами перспективних побудов;
- озброєння студентів необхідними практичними вміннями й навичками образотворчої та дизайнерської діяльності;
- розвиток художнього сприйняття: вміння відчувати форму та простір, усвідомлювати емоційну виразність об'єкту, здійснювати відбір засобів, що дозволяють передавати його образний зміст;
- застосування набутих знань, вмінь і навичок при виконанні творчих завдань;
- виховання у студентів активності, самостійності, прагнення до творчості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва в процесі навчання та під час професійної діяльності, проводити дослідження та здійснювати інновації, доносити власні висновки, а також уміти їх обґрунтовувати, що передбачає застосування міждисциплінарних теорій та методів. ЗК2. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською - державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі. ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій	ФК 3. Здатність особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва. ФК 4. Здатність оперувати законами та правилами візуального мистецтва при створенні та оцінці художнього твору. ФК 9. Здатність здійснювати педагогічний супровід процесів саморозвитку, соціалізації та, за потреби, професійного самовизначення учнів та студентів у сфері образотворчого мистецтва і ДПМ.

ситуації. ЗК 10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК11 Володіння культурою мислення, що виявляється в здатності сприймати й узагальнювати інформацію відповідно до представлених цілей підготовки фахівця під час вивчення дисципліни. ЗК12 Прагнення до саморозвитку, постійного підвищення кваліфікації та майстерності.	

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

ПРН 5. Формування емоційно-естетичного рівня, культури почуттів, виховання естетичного сприйняття дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.

ПРН8. Знання художніх та технічних особливостей роботи у видах і жанрах образотворчого мистецтва; уміння використовувати їх при виконанні особистих творчих робіт, удосконаленні професійної майстерності.

ПРН17 Схильність до сучасного художньо-творчого мислення, вміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з цифровим мистецтвом, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.

ПРН18 Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських фахівців.

ПРН19 Здатний до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології; здатний до міжособистісної взаємодії, уміє толерантно вести дискусії та аргументувати власні думки

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Складовими освітнього компонента «Основи перспективи» є дві взаємопов'язані частини: теоретична і практична.

Теоретична частина спрямована на вивчення наукових та методичних основ образотворчої грамоти.

Мета практичної частини: озброїти майбутніх дизайнерів технологічними прийомами образотворчої діяльності.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових частин:

Розділ 1/Модуль 1. Перспектива в образотворчому мистецтві. Перспективна побудова окремих предметів та об'єктів.

Тема 1.1. Загальні відомості про перспективу як науку. Проекційний апарат та елементи картини. Зображення точки, прямої та площини в перспективі. Перспектива кутів.

Тема 1.2. Побудова перспективи плоских та об'ємних фігур. Побудова перспективних масштабів.

Побудова паралельних нахилених прямих. Побудова перетину площин.

Побудова перспективи об'ємних геометричних фігур (куб, призма, конус, піраміда і т.д.).

Тема 1.3. Побудова будинків з різних точок зору. Побудова композиції міської вулиці.

Розділ 2/Модуль 2. Перспективна побудова тематичних композицій (об'єднання багатьох предметів в єдине зображення).

Тема 2.1. Побудова різних композицій перспективи фронтального інтер'єру.

Побудова різних композицій перспективи кута кімнати за двома точками сходу.

Тема 2.2. Побудова перспективи тіней при штучному освітленні.

Побудова перспективи тіней при сонячному освітленні.

Побудова тіней в відкритому просторі (пейзаж) при штучному та сонячному освітленні.

Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при штучному освітленні. Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при сонячному освітленні.

Тема 2.3. Побудова перспективи відображень в плоскому дзеркалі.

Побудова відображень в плоскому горизонтальному дзеркалі (воді).

Побудова відображень в прямому вертикальному дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу).

Побудова відображень в нахиленому дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу).

Побудова відображень в плоских дзеркалах, розміщених під різними кутами до картинної і предметної площини.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Розділ 1/Модуль 1. Перспектива в образотворчому мистецтві. Перспективна побудова окремих предметів та об'єктів.												
1 семестр												
Тема 1.1. Загальні відомості про перспективу як науку. Проекційний апарат та елементи картини. Зображення точки, прямої та площини в перспективі. Перспектива кутів.	6	2				4						
Тема 1.2. Побудова перспективи плоских та об'ємних фігур. Побудова перспективних масштабів. Побудова паралельних нахилених прямих. Побудова перетину площин. Побудова перспективи об'ємних геометричних фігур (куб, призма, конус, піраміда і т.д.).	6	2	4			12						
Тема 1.3. Побудова будинків з різних точок зору. Побудова композиції міської вулиці.	20	2	8			16						
Разом за Розділом 1	68	6	12			32						
Розділ 2/Модуль 2. Перспективна побудова тематичних композицій (об'єднання багатьох предметів в єдине зображення).												
2 семестр												
Тема 2.1. Побудова різних композицій перспективи фронтального інтер'єру. Побудова різних композицій перспективи кута кімнати за двома точками сходу.	14	2	2			11						
Тема 2.2. Побудова	16	2	4			14						

перспективи тіней при штучному освітленні. Побудова перспективи тіней при сонячному освітленні. Побудова тіней в відкритому просторі (пейзаж) при штучному та сонячному освітленні. Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при штучному освітленні. Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при сонячному освітленні.												
Тема 2.3. Побудова перспективи відображень в плоскому дзеркалі. Побудова відображень в плоскому горизонтальному дзеркалі (воді). Побудова відображень в прямому вертикальному дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу). Побудова відображень в нахиленому дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу). Побудова відображень в плоских дзеркалах, розміщених під різними кутами до картинної і предметної площини.	18	2	4			14						

Разом за Розділом 2	82	6	10			39						
Усього годин	105	12	22			71						

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.1. Загальні відомості про перспективу як науку. Проекційний апарат та елементи картини. Зображення точки, прямої та площини в перспективі. Перспектива кутів.	2
2	Тема 1.2. Побудова перспективи плоских та об'ємних фігур. Побудова перспективних масштабів. Побудова паралельних нахилених прямих. Побудова перетину площин. Побудова перспективи об'ємних геометричних фігур (куб, призма, конус, піраміда і т.д.).	2
3	Тема 1.4. Побудова будинків з різних точок зору. Побудова композиції міської вулиці.	2
4	Тема 2.1. Побудова різних композицій перспективи фронтального інтер'єру. Побудова різних композицій перспективи кута кімнати за двома точками сходу.	2
5	Тема 2.2. Побудова перспективи тіней при штучному освітленні. Побудова перспективи тіней при сонячному освітленні. Побудова тіней в відкритому просторі (пейзаж) при штучному та сонячному освітленні. Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при штучному освітленні. Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при сонячному освітленні.	2
6	Тема 2.4. Побудова перспективи відображень в плоскому дзеркалі. Побудова відображень в плоскому горизонтальному дзеркалі (воді). Побудова відображень в прямому вертикальному дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу). Побудова відображень в нахиленому дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу). Побудова відображень в плоских дзеркалах, розміщених під різними кутами до картинної і предметної площини.	2
	Разом	12

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№	Назва теми	Кількість

з/п		годин
1	Тема 1.2. Побудова перспективи плоских та об'ємних фігур. Побудова перспективних масштабів. Побудова паралельних нахилених прямих. Побудова перетину площин. Побудова перспективи об'ємних геометричних фігур (куб, призма, конус, піраміда і т.д.).	4
2	Тема 1.3. Побудова будинків з різних точок зору. Побудова композиції міської вулиці	8
3	Тема 2.1. Побудова різних композицій перспективи фронтального інтер'єру. Побудова різних композицій перспективи кута кімнати за двома точками сходу.	2
4	Тема 2.2. Побудова перспективи тіней при штучному освітленні. Побудова перспективи тіней при сонячному освітленні. Побудова тіней в відкритому просторі (пейзаж) при штучному та сонячному освітленні. Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при штучному освітленні. Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при сонячному освітленні.	4
5	Тема 2.4. Побудова перспективи відображень в плоскому дзеркалі. Побудова відображень в плоскому горизонтальному дзеркалі (воді). Побудова відображень в прямому вертикальному дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу). Побудова відображень в нахиленому дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу). Побудова відображень в плоских дзеркалах, розміщених під різними кутами до картинної і предметної площини.	4
	Разом	22

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
3		
	Разом	

4.3. Теми лабораторних занять (не передбачено)

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.1. Загальні відомості про перспективу як науку. Проекційний апарат та елементи картини. Зображення точки, прямої та площини в перспективі. Перспектива кутів.	4
2	Тема 1.2. Побудова перспективи плоских та об'ємних фігур. Побудова перспективних масштабів. Побудова паралельних нахилених прямих. Побудова перетину площин. Побудова перспективи об'ємних геометричних фігур (куб, призма, конус, піраміда і т.д.).	12

3	Тема 1.4. Побудова будинків з різних точок зору. Побудова композиції міської вулиці.	16
4	Тема 2.1. Побудова різних композицій перспективи фронтального інтер'єру. Побудова різних композицій перспективи кута кімнати за двома точками сходу.	11
5	Тема 2.2. Побудова перспективи тіней при штучному освітленні. Побудова перспективи тіней при сонячному освітленні. Побудова тіней в відкритому просторі (пейзаж) при штучному та сонячному освітленні. Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при штучному освітленні. Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при сонячному освітленні.	14
6	Тема 2.4. Побудова перспективи відображень в плоскому дзеркалі. Побудова відображень в плоскому горизонтальному дзеркалі (воді). Побудова відображень в прямому вертикальному дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу). Побудова відображень в нахиленому дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу). Побудова відображень в плоских дзеркалах, розміщених під різними кутами до картинної і предметної площини.	14
Разом		71

4.4.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
3		
Разом		

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (не передбачено)

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Основи перспективи» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації й здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання й мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проектний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (ілюстрація, демонстрація прийомів роботи, презентація, майстер-клас);
- практичні методи (вправи, творчий проєкт частково-пошуковий метод, навчально-творча робота під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

Можливість практикувати свої теоретичні знання, бути в ролі вчителя сприяє формуванню гнучких навичок (soft skills): здобувач може відчувати свої сильні та слабкі сторони, почути думку одногрупників, щодо своєї професійної майстерності тощо.

Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання. Якщо студент із поважних причин пропустив заняття, для відпрацювання матеріалу йому пропонується виконання практичного завдання та проводиться усне опитування щодо вивченої теми.

Підсумкова оцінка з дисципліни формується із загальної кількості набраних балів за результатами поточного контролю. Перевірка рівня засвоєння знань (поточний та підсумковий тестовий контроль) за вибором викладача може здійснюватися шляхом комп'ютерного або письмового тестування та підготовки творчого завдання.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ~ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ~ повний обсяг їх виконання;
- ~ якість виконання навчальних завдань;
- ~ самостійність виконання;
- ~ творчий підхід у виконанні завдань.

Сумарний бал – 100 балів

ІНДИВІДУАЛЬНА ТРАЄКТОРІЯ СТУДЕНТА. Студент має право самостійно опрацювати будь-яку тему навчальної дисципліни шляхом інформальної освіти (прослуховування вебінарів, проходження курсів на різних

освітянських платформах) за умови отримання сертифікату та участі в обговоренні окремих питань теми на заняттях.

Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної й заочної форм навчання, регламентується робочим навчальним планом. Зміст самостійної роботи студента визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався під час аудиторних навчальних занять.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Використовуються такі методи контролю: усне опитування, виступ на практичних заняттях (з повідомленням, доповіддю, рефератом, участь у дискусії); письмове опитування; тестування знань студентів з певної теми, змістового модуля; індивідуальна співбесіда; залік; оцінювання творчих робіт.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань практичного заняття; якість та творчий підхід у виконанні практичних робіт, результати тестування.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. *Завданням підсумкового контролю* є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

Загальні відомості про перспективу як науку.

Проекційний апарат та елементи картини.

Зображення точки, прямої та площини в перспективі.

Перспектива кутів.

Побудова перспективи плоских та об'ємних фігур.

Побудова перспективних масштабів.

Побудова паралельних нахилених прямих.
 Побудова перетину площин.
 Побудова перспективи об'ємних геометричних фігур (куб, призма, конус, піраміда і т.д.).
 Побудова будинків з різних точок зору.
 Побудова композиції міської вулиці.
 Побудова різних композицій перспективи фронтального інтер'єру.
 Побудова різних композицій перспективи кута кімнати за двома точками сходу.
 Побудова перспективи тіней при штучному освітленні.
 Побудова перспективи тіней при сонячному освітленні.
 Побудова тіней в відкритому просторі (пейзаж) при штучному та сонячному освітленні.
 Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при штучному освітленні.
 Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при сонячному освітленні.
 Побудова перспективи відображень в плоскому дзеркалі.
 Побудова відображень в плоскому горизонтальному дзеркалі (воді).
 Побудова відображень в прямому вертикальному дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу).
 Побудова відображень в нахиленому дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу).
 Побудова відображень в плоских дзеркалах, розміщених під різними кутами до картинної і предметної площини.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка виконання практичної образотворчої роботи студентів.

Оцінка навчальних завдань здійснюється за наступними параметрами:

- підбір матеріалів, відповідно до художньо-образного задуму, для створення композиції;
- вибір формату та композиційне розміщення зображення на картинній площині;
- визначення характерних форм зображення та їх пропорцій;
- конструктивний аналіз форм та перспективна побудова зображення на площині;
- виявлення об'єму предметів світлотінню;
- узгодження відповідності джерела освітлення та характеру освітленої і тіньової частини зображення;
- дотримання закону контрасту для підкреслення виразності зображення;
- узгодження просторового зображення з художньо-образним задумом картини;
- грамотність володіння технікою малюнку;
- оформлення та презентація виконаного зображення картини.

Оцінка **«відмінно» (А)** ставиться, коли:

Навчальна задача виконана повністю;

Вміло використані художні засоби для виразного вирішення теми та образу;

Виявлено грамотне володіння певною технікою та культурою роботи художнім матеріалом.

Оцінка **«добре» (В)** ставиться, коли:

Навчальна задача виконана повністю;

Окремі сторони художнього вирішення теми та образу недостатньо виражені;

В цілому впевнене володіння певною технікою та культурою роботи художнім матеріалом.

Оцінка **«добре» (С)** ставиться, коли:

Навчальне завдання в основному виконано;

Окремі сторони художнього вирішення теми та образу недостатньо виражені;

В цілому впевнене володіння певною технікою та культурою роботи художнім матеріалом.

Оцінка **«задовільно» (D)** ставиться, коли:

Основна навчальна задача виконана при допомозі викладача;

Художній образ та вирішення теми маловиразні;

Недостатні навички роботи художніми матеріалами.

Оцінка **«задовільно» (Е)** ставиться, коли:

Основна навчальна задача виконана при суттєвій допомозі викладача;

Художній образ та вирішення теми маловиразні;

Недостатні навички роботи художніми матеріалами.

Оцінка **«не задовільно» (Fх)** ставиться, коли:

Допомога викладача не приводить до задовільного вирішення навчальної задачі;

Художній образ та вирішення теми маловиразні;

Допомога викладача не приводить до достатньо грамотного володіння технікою роботи художніми матеріалами.

Оцінка «**не задовільно**» (F) ставиться, коли:

Основна навчальна задача не виконана;

Навички володіння технікою роботи художніми матеріалами не засвоєні.

Оцінка теоретичних знань студентів.

Оцінка «**відмінно**» (A) ставиться, коли:

Дана повна, вичерпна відповідь;

В відповіді грамотно використані терміни і поняття образотворчого мистецтва;

Чітко прослідковується самостійність суджень, оцінка та вміння приводити художні приклади образотворчого мистецтва.

Мова образна та виразна.

Оцінка «**добре**» (B) ставиться, коли:

Відповідь вірна, але не повністю розкриті окремі моменти розглянутого питання;

В цілому впевнене володіння термінами і поняттями образотворчого мистецтва;

Художні приклади образотворчого мистецтва, їх аналіз та оцінка наводяться самостійно;

Мова достатньо виразна.

Оцінка «**добре**» (C) ставиться, коли:

Відповідь в цілому вірна, але не розкриті окремі моменти розглянутого питання;

Не завжди впевнене володіння термінами і поняттями образотворчого мистецтва;

Художні приклади образотворчого мистецтва, їх аналіз та оцінка наводяться за допомогою викладача;

Мова не достатньо виразна.

Оцінка «**задовільно**» (D) ставиться, коли:

У відповіді пропущені певні сторони питання, для розкриття яких необхідні допоміжні питання викладача;

Не впевнене володіння термінами і поняттями образотворчого мистецтва, недостатнє використання їх у відповіді;

Відповідь замикається на завчених прикладах, перенос знань на інші явища образотворчого мистецтва не здійснюється;

Відповідь маловиразна.

Оцінка «**задовільно**» (E) ставиться, коли:

У відповіді пропущена суттєва сторона питання, для розкриття якого необхідна допомога викладача;

Не точне розуміння сенсу та значення термінів і понять образотворчого мистецтва, недостатнє використання їх у відповіді;

Відповідь замикається на завчених прикладах, перенос знань на інші явища образотворчого мистецтва не здійснюється;

Відповідь маловиразна, мова бідна.

Оцінка «**не задовільно**» (F_x) ставиться, коли:

Розкриття теми неправильне, допоміжні питання викладача не призводять до задовільної відповіді;

Спотворене розуміння сенсу та значення термінів і понять образотворчого мистецтва, їх використання у відповіді не вірне;

Спотворюються приклади та явища образотворчого мистецтва;

Відповідь не впевнена, мова маловиразна та бідна.

Оцінка «**не задовільно**» (F) ставиться, коли:

Відсутнє розуміння питання, невміння охарактеризувати суттєві художні сторони образотворчого мистецтва;

Не розуміння сенсу та значення термінів і понять образотворчого мистецтва, їх використання у відповіді не вірне;

Спотворюються приклади та явища образотворчого мистецтва;

Відповідь не зв'язана, мова маловиразна та бідна.

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

Бабенко Л.В. Українське образотворче мистецтво. Посібник для викладачів вищих навчальних закладів. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім.В.Винниченка, 2001. – 180 с.

Бабенко Л.В., Стрітьєвич Т.М., Фурсикова Т.В. Перспектива: Навчальний посібник для підготовки вчителів образотворчого мистецтва, художників та дизайнерів. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2020. – 164 с.

Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища шк., 2002. – 190 с.

Допоміжна

Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2007. – 296 с.

5.2. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій, мультимедійні презентації до лекцій, методичні рекомендації до проведення практичних занять, завдання для самостійної роботи, навчальні посібники, нормативні документи.

Бабенко Л.В. Проекційний апарат та елементи картини. Зображення точки, прямої та площини в перспективі. Перспектива кутів: методичні рекомендації. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2018. – 20с.

Бабенко Л.В. Перспективні масштаби. Побудова перспективи плоских та об'ємних фігур: методичні рекомендації. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2018. – 24с.

Бабенко Л.В. Перспективне зображення будинків та міської вулиці: методичні рекомендації. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2018. – 32с.

Бабенко Л.В., Стрітьєвич Т.М., Фурсикова Т.В. Перспективне зображення інтер'єрів: методичні рекомендації. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2019. – 12с.

Бабенко Л.В., Стрітьєвич Т.М., Фурсикова Т.В. Перспективне зображення тіней: методичні рекомендації. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2019. – 12с.

5.3. Інформаційні ресурси (перелік інформаційних ресурсів)

1. <http://www.mon.gov.ua/> – сайт Міністерства освіти та науки України.
2. <http://www.intellect-invest.org.ua> – портал сучасних педагогічних ресурсів.
3. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І.

Вернадського.

4. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.

О.Сухомлинського <http://www.dnrb.gov.ua/>

5. Наукова бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова – <http://lib.npu.edu.ua/>

6. Британська галерея Тейт. Лондон (колекція). URL: <https://gallerix.ru/album/Tate>

7. Ватиканські музеї. URL: <http://www.christusrex.org/www1/vaticano/0-Musei.html>

8. Галерея Уффіці. Флоренція. URL: http://muzei-mira.com/muzei_italii/49-galereya-uffici-vo-florencii.html

9. Державні музеї, Берлін. URL: <http://www.smb.museum/museen-und-einrichtungen.html>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотериторіальному державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).

Кожен студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Відсутність посилань на використані

джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.